

Innst. S. nr. 82

(2001-2002)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av klagesaksbehandlingen ved fylkesmannsembetene

Dokument nr. 3:12 (2000-2001)

Til Stortinget

INNLEDNING

Oppgaven som klageinstans for kommunale enkeltvedtak utgjør en viktig del av fylkesmannens rolle som rettsikkerhetsinstans. Fylkesmannen er blant annet klageinstans for klager etter plan- og bygningsloven og for klager etter lov om sosiale tjenester. Klagen blir først behandlet av kommunen, og dersom kommunen opprettholder sitt vedtak, blir klagen sendt fylkesmannen. I St.prp. nr. 1 (1999-2000) Arbeids- og administrasjonsdepartementet heter det at fylkesmannens saksbehandlingstid for disse klagesakene ikke bør overstige tre måneder. Fylkesmannen skal også drive informasjonsvirksomhet overfor kommunene og kan på den måten bidra til at kommunene forvalter regelverket på en tilfredsstillende måte.

Formålet med undersøkelsen har vært å vurdere fylkesmannens klagesaksbehandling og informasjonsvirksomhet etter plan- og bygningsloven og lov om sosiale tjenester i forhold til Stortingets vedtak og forutsetninger. For klagesaker etter plan- og bygningsloven er undersøkelsen begrenset til byggesaksklager. For klagesaker etter lov om sosiale tjenester er undersøkelsen begrenset til klager på økonomisk sosialhjelp (lovens kapittel 5) og klager på sosiale tjenester (kapittel 4). Undersøkelsen er avgrenset til forhold som kan ha betydning for saksbehandlingstiden og gjelder for fylkesmannsembetenes virksomhet i 1999.

OPPSUMMERING AV UNDERSØKELSEN

Behandlingen av klagesaker etter plan- og bygningsloven

Fylkesmannsembetene oppnådde i 1999 i begrenset grad de målene som var satt for embetenes saksbehandlingstid for behandlingen av klagesaker etter plan- og bygningsloven. For de åtte undersøkte embetene

samlet, var det kun 36 pst. av sakene som ble behandlet innenfor målet på tre måneder. For 45 pst. av sakene var behandlingstiden på mer enn seks måneder. Det var imidlertid store forskjeller mellom embetene.

Gjennomgangen av klagesakene og intervjuer med representanter fra embetene viser at lang behandlingstid i hovedsak skyldes at sakene har lang liggetid. Det vil si at det tar lang tid fra saken blir registrert inn ved embetet til saksbehandlingen starter. Liggetiden må derfor reduseres dersom saksbehandlingstiden for klagesakene skal bli kortere.

Beregninger Riksrevisjonen har gjort, viser at fylkesmannsembetene har ulik produktivitet for arbeidet med klagesakene. Dette kan blant annet forklares med ulikheter i organiseringen av klagesaksbehandlingen, at sakene er behandlet ulikt fra kommunene, bemanningssituasjonen i embetene eller at sakene behandles ulikt av embetene i forhold til kvalitetssikring og utredning.

Fylkesmennene informerte i begrenset omfang kommunene om plan- og bygningsloven i 1999. Fagdepartementene har påpekt at informasjonsvirksomheten overfor kommunene bør opprettholdes som en integrert del av arbeidet i forbindelse med klagesaksbehandlingen.

Behandlingen av klagesaker etter lov om sosiale tjenester

Fylkesmannsembetene oppnådde i 1999 i begrenset grad de målene som var satt for embetenes saksbehandlingstid for behandlingen av klagesaker etter lov om sosiale tjenester. For de åtte embetene samlet var det kun 54 pst. av sakene som ble behandlet innen målet om tre måneder. Undersøkelsen viser videre at det var store forskjeller mellom embetene.

Det ser ikke ut til å være noen klar sammenheng mellom organiseringen av arbeidet med klagesakene i

embetene og produktiviteten eller saksbehandlingstiden for dette saksfeltet. Forskjellene kan blant annet skyldes at sakene er behandlet ulikt fra kommunene, at sakene er ulike i kompleksitet, at noen av embetene bruker mer ressurser på å kvalitetssikre sakene, eller at enkelte embeter på grunn av høy turnover ikke holder en stabil produksjon.

Undersøkelsen viser at fylkesmannsembetene i 1999 utførte en omfattende informasjonsvirksomhet overfor kommunene i forhold til lov om sosiale tjenester. Det er likevel grunn til å stille spørsmål ved om informasjonsvirksomheten er godt nok rettet mot den enkelte kommunes utfordringer, eller om dette er et tilstrekkelig virkemiddel, sett i forhold til den høye andelen saker som oppheves og omgjøres i flere av embetene.

Etatsstyringen av fylkesmannsembetene

Flere fylkesmannsembeter har påpekt behovet for at Arbeids- og administrasjonsdepartementet styrker sin rolle i koordineringen av fagdepartementene, blant annet for å følge opp at det er bedre samsvar mellom oppgaver og ressurser. Departementet er i samarbeid med de andre fagdepartementene i gang med en omfattende gjennomgang av styringsdokumentene og rutinene for embetsstyringen.

DEPARTEMENTENES KOMMENTARER

Kommunal- og regionaldepartementets kommentarer

Kommunal- og regionaldepartementet uttaler at konklusjonene fra Riksrevisjonens rapport vil formidles til samtlige embeter, og at departementet vil ta opp de konkrete funnene og drøfte dem med de embetene som er berørt når det gjelder de oppgavene etter plan- og bygningsloven som ligger under departementets ansvarsområde. Departementet påpeker at man har vært tilbakeholden med å stille krav overfor embetene med hensyn til saksbehandlingsrutiner og ellers hvordan oppgavene skal løses. Departementet har tatt til etterretning at enkelte embeter har en vanskelig ressurs- og bemanningssituasjon, og at det derfor kan være til dels store forskjeller mellom embetene. Departementet uttaler likevel at det på bakgrunn av rapporten finner grunn til å formidle behovet for en effektiv saksbehandling, og at dette vil tas opp i de kontaktpunkter departementet har med embetene.

Miljøverndepartementets kommentarer

Miljøverndepartementet bemerker i sin uttalelse at det den siste tiden er lagt betydelig vekt på å styrke oppfølgingen av fylkesmannsembetene når det gjelder de oppgavene etter plan- og bygningsloven som ligger under departementets ansvarsområde. I den sammenheng opplyser Miljøverndepartementet at det i tildelingsbrevene for 2000 og 2001 i større grad enn tidligere har tydeliggjort fylkesmannsembetenes oppgaver og forventninger til hvordan disse bør løses.

Etter Miljøverndepartementets oppfatning vil organiseringen innenfor hvert enkelt saksområde kunne ha stor betydning for hvordan hver enkelt sak håndteres. Det påpekes at intern organisering avgjøres av embetene selv, og at fagdepartementene har liten mulighet til å styre dette. Videre framhever departementet at embetenes interne prioriteringer av de enkelte oppgavene vil variere, og at saksbehandlingstiden på ett område ikke nødvendigvis vil være et godt bilde av ressursituasjonen i embetet som sådan. Departementet uttaler at en helhetsvurdering av de mange oppgavene fylkesmannen har for de forskjellige departementene vil være nødvendig for å få et godt bilde av ressursituasjonen i de enkelte embetene.

Sosial- og helsedepartementets kommentarer

Sosial- og helsedepartementet understreker at saksbehandlingstiden er vesentlig for rettsikkerheten i saker etter sosialtjenesteloven, og at måloppnåelsen med hensyn til saksbehandlingstid er for dårlig. Sosial- og helsedepartementet ser svært alvorlig på at enkelte embeter har svært høy gjennomsnittlig saksbehandlingstid, og at nesten halvparten av sakene for embetene samlet har en lengre saksbehandlingstid enn tre måneder.

Departementet vil gi en generell skriftlig tilbakemelding om rapporteringen fra 2000 til alle fylkesmannsembetene før sommeren 2001. Her vil også Riksrevisjonens rapport kommenteres.

Sosial- og helsedepartementet vil videre sørge for at klagebehandlingen og muligheter for å redusere saksbehandlingstiden både i kommunene og ved fylkesmannsembetene blir et tema på en konferanse om klagesaksbehandling høsten 2001 der alle embetene deltar.

Endelig vil departementet sammen med Arbeids- og administrasjonsdepartementet sørge for at det i tildelingsbrevet til fylkesmannsembetene blir gitt omtale av Riksrevisjonens rapport og klare signaler om de kravene departementene har til behandlingen av klagesaker.

Sosial- og helsedepartementet påpeker at tallene for utfallet av fylkesmannsembetenes klagesaksbehandling forsterker inntrykket av at saksbehandlingskompetansen innenfor sosialsektoren og særlig innenfor pleie- og omsorgssektoren, er for dårlig. Sosial- og helsedepartementet peker på at det har satt i gang flere tiltak som tar sikte på å bedre kvaliteten på kommunenes saksbehandling. Departementet uttaler at økt kompetanse på dette feltet vil kunne bidra til å redusere antallet klagesaker betydelig.

Arbeids- og administrasjonsdepartementets kommentarer

Departementet uttaler at det er planlagt et prosjekt for en total gjennomgang av departementenes styring av fylkesmannsembetene. Prosjektet vil gjennomgå og

vurdere styringselementene, og med dette som grunnlag utarbeide reviderte retningslinjer for embetsstyringen.

Anbefalingene i Riksrevisjonens rapport vil ifølge departementet følges opp i arbeidet med tildelingsbrevet for 2002 i samarbeid med oppdragsdepartementene. Riksrevisjonens funn vil også bli særskilt tatt opp med fylkesmennene i de kommende ledersamtalene mellom departementet og den enkelte fylkesmann.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet opplyser at Stortinget ved behandlingen av budsjettet for 1997 vedtok en samlet reduksjon av driftsrammene for fylkesmannsembetene med vel 50 mill. kroner. Dette reduserte nivået er fulgt opp i budsjettforslagene fra Regjeringens side i årene etter. Som en følge av dette har embetene i perioden 1997-2000 redusert antallet årsverk med 11,5 pst., uten at det er foretatt en tilsvarende reduksjon i arbeidsoppgaver. Departementet peker på ulike tiltak som er igangsatt i denne perioden for å effektivisere embetenes oppgaveløsning og redusere omfanget av arbeidsoppgavene. Summen av disse tiltakene har ifølge Arbeids- og administrasjonsdepartementet ført til en mer effektiv drift, men embetene melder at det fremdeles ikke er samsvar mellom oppgaver og tilgjengelige ressurser.

RIKSREVISJONENS BEMERKNINGER

Riksrevisjonen vil peke på at fylkesmannsembetene i liten grad oppnår målene som er satt for saksbehandlingstiden i klagesaker. For klagesaker etter plan- og bygningsloven ble kun 35,7 pst. av de undersøkte sakene behandlet innen målet om tre måneder, og 20 pst. av sakene hadde en saksbehandlingstid på over ett år. For klagesaker etter lov om sosiale tjenester ble kun 53,5 pst. av sakene behandlet innen tre måneder. Det var store variasjoner i saksbehandlingstiden mellom embetene, spesielt for klagesakene etter plan- og bygningsloven.

Riksrevisjonen vil også peke på at klagesakene er svært viktige for den enkelte, og at det derfor er uheldig at en rekke saker har en uforholdsmessig lang saksbehandlingstid. Riksrevisjonen har merket seg at Sosial- og helsedepartementet blant annet uttaler at saksbehandlingstiden er vesentlig for rettssikkerheten i saker etter lov om sosiale tjenester. Riksrevisjonen vil understreke at det samme også gjelder for saker etter plan- og bygningsloven.

Undersøkelsen viser at lang saksbehandlingstid for begge saksområdene i hovedsak skyldes at sakene blir liggende lenge før saksbehandlingen starter. Flere embeter forklarer dette med mangel på ressurser, men etter Riksrevisjonens vurdering er også embetenes organisering av klagesaksbehandlingen av stor betydning for måloppnåelsen i forhold til saksbehandlingstid. For klagesaker etter plan- og bygningsloven, hvor forskjellene mellom embetene var størst, viser undersøkelsen at det er en sammenheng mellom kort saksbehandlingstid og gode rutiner for klagesaksbehandlin-

gen. Sammenhengen mellom gode rutiner for klagesaksbehandlingen og kort saksbehandlingstid indikerer at flere embeter har et betydelig effektiviseringspotensiale. Riksrevisjonen har merket seg at samtlige departementer har uttalt at de vil følge opp embetene og ta tak i de påviste svakhetene.

Det er store forskjeller mellom embetene når det gjelder utfallet av klagesaksbehandlingen, spesielt gjelder dette for klagesaker etter lov om sosiale tjenester. Riksrevisjonen har merket seg at Sosial- og helsedepartementet uttaler at dette forsterker inntrykket av at saksbehandlingskompetansen innenfor sosialsektoren i kommunene er for dårlig, og at departementet har satt i gang tiltak for å bedre denne.

Undersøkelsen viser at det er en sammenheng mellom effektive saksbehandlingsrutiner, kort saksbehandlingstid og god ressursutnyttelse. Riksrevisjonen vil peke på at Arbeids- og administrasjonsdepartementet har et overordnet ansvar for fylkesmannsembetene og deres virksomhet, og stiller spørsmål om departementet har gjort nok for å få til en god styring av ressursbruken i alle embetene.

ARBEIDS- OG ADMINISTRASJONS- DEPARTEMENTETS SVAR

Saken har vært forelagt Arbeids- og administrasjonsdepartementet som bl.a. har svart følgende:

"... Jeg er enig i at saksbehandlingstiden er for lang hos fylkesmennene på de undersøkte områdene. Særlig gjelder dette for saker etter plan- og bygningsloven. Dette vil bli fulgt opp med sikte på at målet om høyst 3 mnd. saksbehandlingstid skal holdes. Oppfølgingen vil skje både fra de ansvarlige fagdepartementene og fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Oppfølgingen vil rettes mot fylkesmennene samlet ved skjærping av målene i tildelingsbrevene og ved å ta opp den lange saksbehandlingstiden som særskilt tema på et av fylkesmannsmøtene i høst. Etter at Dokument nr. 3 forslaget er behandlet i Stortinget vil jeg skrive et eget brev til fylkesmennene om saken, og fra departementets side vil temaet saksbehandlingstid systematisk bli fulgt opp overfor hver enkelt fylkesmann i de årlige ledersamtaler og lederlønnskontrakter.

Fra departementets side er spørsmålet om saksbehandlingstid tatt eksplisitt opp i tildelingsbrevet for 2001, hvor det er bedt om at hvert enkelt embete reddegjør for situasjonen i embetet.

Et annet viktig moment i denne sammenhengen er budsjettreformen som ble innført fra og med 2001. Denne innebærer at de tre driftskapitlene fra hhv. Landbruksdepartementet, Miljøverndepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet ble slått sammen til ett kapittel. Dette ble gjort blant annet for å lette omdisponeringsadgangen innenfor hvert enkelt embete slik at den totale ressurstilgangen kunne sees under ett. Siden reformen ble innført ved dette årsskiftet, har vi ennå ikke kunnet evaluere effekten av reformen. Endringen med de omdisponeringsmuligheter den muliggjør, er blitt godt mottatt i fylkesmannsembetene.

Det skal også pekes på at omstillingsprogrammet for fylkesmannsembetene har åpnet opp for større organisatorisk frihet for fylkesmennene, og dette virkemiddel er av mange embeter tatt i bruk for å fremme større effektivitet i oppgaveløsningen.

Stortinget behandlet 14. juni St.meld. nr. 31/Innst S nr. 307 for 2000-01 (oppgavemeldingen). En følge av behandlingen er økt satsing på fylkesmannsembetene som rettssikkerhetsinstans. Dette innebærer flere oppgaver som klage- og tilsynsmulighet og en videreutvikling av embetene som borgernes garantist for at kommuneforvaltningens enkeltvedtak er rettsriktige og at kommunenes produksjon av velferdstjenester foregår i samsvar med Stortingets og Regjeringens mål. Denne satsingen gjør det nødvendig både for fylkesmennene og for de berørte departementer å ha et forsterket fokus i tiden fremover på hvordan dette arbeidet best kan organiseres bl.a. for å holde saksbehandlingstiden for den enkelte private klager nede på et forsvarlig nivå.

Jeg vil ellers følge forholdet mellom fylkesmennenes oppgaver, embetenes oppgavemestring og den årlige tildeling av ressurser over kap 1510 meget nøye i tiden fremover, og ta dette særskilt opp i forbindelse med Regjeringens arbeid med budsjettproposisjonen for 2002."

RIKSREVISJONENS UTTALELSE

Riksrevisjonen konstaterer at målet om tre måneders saksbehandlingstid ved fylkesmannsembetene ble nådd for 35,7 pst. av de undersøkte klagesakene etter plan- og bygningsloven og for 53,5 pst. av klagesakene etter lov om sosiale tjenester. Når saksbehandlingstiden i kommunene blir regnet med, er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for de undersøkte sakene 11 måneder for klagesaker etter plan- og bygningsloven og 5,3 måneder for klagesaker etter lov om sosiale tjenester. Etter Riksrevisjonens vurdering tilsier den lange saksbehandlingstiden at hensynet til den enkeltes rettssikkerhet ikke blir tilstrekkelig ivaretatt.

Riksrevisjonen er enig med departementet i at den økte satsingen på fylkesmannsembetene som rettssikkerhetsinstans som følger av Stortingets behandling av St.meld. nr. 31/Innst. S. nr. 307 (2000-2001) (oppgavemeldingen), gjør det nødvendig med et forsterket fokus på hvordan dette arbeidet best kan organiseres blant annet for å holde saksbehandlingstiden for den enkelte private klager nede på et forsvarlig nivå.

Riksrevisjonen har merket seg at departementet sier seg enig i at saksbehandlingstiden ved fylkesmannsembetene er for lang på de undersøkte områdene. Riksrevisjonen ser positivt på at Arbeids- og administrasjonsdepartementet vil følge opp fylkesmannsembetene med sikte på å nå målet om maksimalt tre måneders saksbehandlingstid i embetene.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Berit Brørby, Kjell Engebretsen og Jørgen Kosmo, fra Høyre, André Dahl og Martin Engeset, fra Fremskrittspartiet, Carl I. Hagen og Henrik Rød, fra Sosialistisk Venstreparti, Siri Hall Arnøy og lederen Ågot Valle og fra Kristelig Folkeparti, Modulf Aukan, viser til Dokument nr. 3:12 (2000-2001) om Riksrevisjonens undersøkelse av klagesaksbehandlingen ved fylkesmannsembetene.

Behandlingen av saker etter plan- og bygningsloven

Komiteen viser til at Riksrevisjonens undersøkelse hos et utvalg fylkesmenn viser at saksbehandlingstiden for saker etter plan- og bygningsloven i 1999 i gjennomsnitt tok 11 måneder fra kommunen fikk inn klagen til fylkesmannen hadde behandlet den. Den gjennomsnittlige behandlingstiden for klagesakene var 3,8 måneder i kommunene, 0,9 måneder fra ferdig saksbehandling i kommunene til de ble registrert inn ved embetene, og 6,3 måneder i embetene. Komiteen viser til at det var store forskjeller mellom fylkene i saksbehandlingstid. Mens den totale behandlingstiden for klagesakene i Østfold i gjennomsnitt var 16,6 måneder, var den 5,5 måneder i Troms. Denne lengden på saksbehandlingen er problematisk i forhold til kravet i forvaltningslovens § 11 a. Målet om at sakene skal behandles innen tre måneder ble dermed heller ikke oppnådd. Komiteen stiller seg undrende til at det er slike forskjeller i saksbehandlingstiden mellom de forskjellige embetene og ser det som lite akseptabelt at forskjellen mellom embetene er så stor.

Det er tydelig at klare og godt etablerte rutiner reduserer saksbehandlingstiden, slik at klagerne får en rask tilbakemelding om resultatet av klagen. Komiteen registrerer at av de embetene som har lang saksbehandlingstid har svært få innført slike klare rutiner. Komiteen er av den oppfatning at rutiner må innføres ved alle fylkesmannsembeter.

Komiteen vil påpeke at det er helt nødvendig med en aktiv informasjonsvirksomhet overfor kommunene slik at unødvendig tid ikke blir brukt på feilaktige eller manglende oversendelser fra kommunene.

Komiteen er av den oppfatning at lang saksbehandlingstid i slike saker ikke er heldig og vil i verste fall kunne sette den enkeltes rettssikkerhet i fare. At klagebehandlingen trekker ut i tid vil kunne medføre frustrasjon og usikkerhet hos klager, samt at lang tidsbruk vil medføre at faktum om sakskomplekset kan bli mer uklart enn om saken ble behandlet mens sakskomplekset er ferskt.

Komiteen viser også til at det fremkommer av undersøkelsen at det er store forskjeller mellom embetene når det gjelder utfallet av klagesakene. Det er også forskjeller mellom embetene i hvilket omfang sakene ble opphevet eller omgjort. Komiteen finner dette alarmerende og ber Regjeringen undersøke om det er stort avvik i praksis i tilnærmet like saker hos de forskjellige fylkesmennene. Komiteen finner det uheldig dersom lovverket blir praktisert ulikt i kommunene eller ved fylkesmannsembetene. En tettere oppfølging fra departementene overfor fylkesmennene og tilsvarende fra fylkesmennene overfor kommunene vil bidra til å sikre en lik fortolkning av lovverket. Komiteen er oppmerksom på at klagesakenes kompleksitet samt kommunenes forberedelser ved oversendelse kan ha stor betydning for saksbehandlingstiden. Det er derfor grunn til å se nærmere på hvordan kommunene forbereder sakene og sørge for at det gis god veiledning og informasjon på området. Komiteen har også merket

seg den mulige sammenhengen mellom lang saksbehandlingstid og utstrakt bruk av besiktigelse og befarings under klagebehandlingen. Komiteen vil understreke at det er nødvendig å se nærmere på ressursbruken ved det enkelte embetet på dette punktet, uten at manglende befarings skal gå ut over sakens opplysning eller partenes rettssikkerhet. Dersom kommunen har forbedret sakene godt, er det grunn til å anta at det i mange tilfeller ikke vil være behov for befarings eller besiktigelse ved klagebehandlingen hos fylkesmannen.

Komiteen viser også til at flere fylkesmannsembeter bruker ressurser på opplæring og informasjonsvirksomhet til kommunene i første instans. I enkelte fylker kan dette undertiden medføre at noen ressurser er bundet opp i dette, men komiteen vil anta at slik kompetanseoppbygging på lengre sikt vil ha en positiv effekt. Komiteen viser også til at det i undersøkelsen avdekkes store forskjeller mellom embetene i utfallet av klagesakene. Komiteen vil imidlertid understreke at undersøkelsen ikke har omfattet kvaliteten på saksbehandlingen eller om sakene materielt sett har fått riktig utfall. Komiteen ber derfor Regjeringen om å undersøke årsakene til forskjellene nærmere, for å se om det er store ulikheter i praktiseringen av regelverket i kommunene eller hos fylkesmannsembetene.

Behandlingen av klagesaker etter lov om sosiale tjenester

Komiteen viser til at det fremkommer av undersøkelsen at det i 1999 i gjennomsnitt tok 5,3 måneder å behandle klagesaker etter lov om sosiale tjenester i de utvalgte embetene. Den totale saksbehandlingstiden varierte mellom fylkene fra 3,7 måneder i Troms til 6,7 måneder i Oslo og Akershus. Komiteen viser til at fylkesmennene i begrenset grad oppnådde de målene som var satt for embetenes saksbehandlingstid. Kun 54 pst. av sakene ble behandlet innen målet om tre måneder. Undersøkelsen viser videre at det ikke ser ut til å være noen klar sammenheng mellom organiseringen av klagesakene i embetene og produktiviteten eller saksbehandlingstiden for dette saksfeltet. Komiteen tror likevel at det må være et forbedringspotensiale i saksbehandlingsrutinene. Undersøkelsen viser, etter komiteens oppfatning, at det ikke er etablert gode nok rutiner for saksbehandling i denne typen saker. En forbedring og omlegging av disse burde kunne medføre reduksjon i saksbehandlingstiden og komiteen ber om at det blir satt inn fokus for å gjennomføre dette. Som eksempel har fylkesmannen i Østfold ikke utarbeidet maler for hvordan kommunene skal sende inn klagesakene, og svært få av embetene har innført purrerutiner for innsending av informasjon fra kommunene. Komiteen ber Regjeringen vurdere om slike enkle rutiner kan bli innført i alle embeter.

Etatsstyring av fylkesmannsembetene

Komiteen har merket seg at arbeidet med å effektivisere saksbehandlingen ved fylkesmannsembetene er en høyt prioritert oppgave i Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Komiteen viser til at det de siste årene er gjennomført endringer i den interne organiseringen og iverksatt tiltak for å effektivisere oppgaveløsningen. I tillegg er det i perioden 1998-1999 foretatt en helhetlig gjennomgang av fylkesmennenes oppgaveportefølje med sikte på å effektivisere arbeidsrutinene og redusere omfanget av arbeidsoppgaver. Et resultat av gjennomgangen er at de tre tidligere budsjettkapitlene for fylkesmennene f.o.m. 2001 er slått sammen til ett. Denne endringen har gitt fylkesmennene økt handlingsrom og mulighet til å prioritere redusert saksbehandlingstid i klagesaker.

Komiteen ber videre Regjeringen om å vurdere om forventningene til effekten av rasjonalisering og effektivisering står i rimelig forhold til de ressurser og krav som stilles til embetene.

Komiteen viser til den rapporten som ble utarbeidet av den tverrdepartementale koordineringsgruppen som avleverte sin sluttrapport i 1999, hvor det blir pekt på at departementene må foreta en klarere prioritering i styringsdialogen. Det blir bl.a. pekt på at departementene øker sin øremerkede satsing mens den ordinære driftsrammen kuttes.

Komiteen viser videre til St.prp. nr. 1 (2001-2002) for Arbeids- og administrasjonsdepartementet hvor det fremgår at

"Arbeids- og administrasjonsdepartementet tar fra og med 2002 sikte på å gjennomføre en systematisk sammenligning av fylkesmannsembetene, blant annet for å avdekke hvordan og hvorfor saksbehandlingstid varierer mellom embetene."

Komiteen konstaterer at Riksrevisjonen ser positivt på at Arbeids- og administrasjonsdepartementet vil følge opp fylkesmannsembetene med sikte på å nå målet om tre måneders saksbehandlingstid av klagesakene og ber om at kontroll- og konstitusjonskomiteen holdes orientert om fremdriften i dette arbeidet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 3:12 (2000-2001) - om Riksrevisjonens undersøkelse av klagesaksbehandlingen ved fylkesmannsembetene - vedlegges protokollen.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 31. januar 2002

Ågot Valle
leder

Henrik Rød
ordfører

Kjell Engebretsen
sekretær